

NEDOVOLTE, ABY SE TO STALO

AKTIVITA: NEDEJ SE

Anotace:	Žáci se prostřednictvím aktivity seznamují s fakty o domácím násilí. Zamýšlejí se nad tím, zda jsou jednotlivé výroky uvedené v pracovním listu pravdivé, či ne. Uvědomují si, že domácí násilí je složitý problém.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a společnost, člověk a zdraví OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, vzdělávání pro zdraví
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (ZŠ) OV: OVDS
Klíčové kompetence:	ZV a GV: sociální a personální, občanské, k učení OV: personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí, k učení
Doporučený věk:	13+
Cíle:	Žáci: <ul style="list-style-type: none"> ▪ znají fakta o domácím násilí ▪ dokážou se vcítit do postav z filmu ▪ umějí dojít ve skupině ke konsenzu
Délka:	45 min. (včetně projekce filmu)
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PRACOVNÍ LIST do každé skupiny ▪ LIST PRO VYUČUJÍCÍ ▪ přístup k internetu
Postup:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žáky rozdělíme do skupin po pěti a rozdáme jim PRACOVNÍ LIST. Vyzveme je, aby se společně zamysleli nad tvrzeními o domácím násilí a rozhodli, zda jsou pravdivá, či nepravdivá. <i>Pracovní list mohou žáci vyplnit v online podobě.</i> 2. Poté společně jednotlivé výroky projdeme. Skupiny vysvětlují, proč zaškrtnly, že jde o pravdu, či lež. Využíváme LISTU PRO VYUČUJÍCÍ. Můžeme rovněž využít i <i>informační texty k lekci</i>. 3. Následuje projekce filmu. 4. Poté provedeme reflexi emocí pomocí metody jednoho slova. Vyzveme žáky, aby postupně uváděli jedno slovo, které nejlépe ilustruje jejich pocit, dojem nebo náladu z filmu. Teprve

poté, co se žáci vyjádří, je můžeme vyzvat k doplňujícím komentářům či otázkám.

5. Případně můžeme využít reflexi filmu pomocí metody I.N.S.E.R.T. Metoda pracuje se znaménky plus (+), minus (-), vykřičník (!) a otazník (?). Ke znaménku plus žáci uvádějí to, co na filmu vnímají jako pozitivní, ke znaménku minus naopak to, co vnímají jako negativní. U vykřičníku žáci mohou hovořit o tom, co pro ně bylo ve filmu nové, nebo o tom, co považují za jeho nejsilnější část. Otazník umožňuje klást otázky.

Reflexe:

Probíhá formou diskuse. Měli bychom vést žáky k poznání, že problém násilí na ženách je složitý a týká se příliš mnoha žen na to, aby se o něm dalo mluvit jako o okrajovém jevu. Dáváme též pozor na argumenty, které „viní oběť“ z její situace.

Zkušenosti z praxe:

Aktivitu jsme zkoušeli v druhém ročníku. Po krátkém seznámení s tématem hodiny jsme vytvořili skupinky po čtyřech (z praktických důvodů), které asi 5 minut vyplňovaly pracovní list. Zpočátku panovala u některých skupin nejistota ohledně definice domácího násilí. Ujistil jsem je tedy, že definici budeme řešit následně – pracovní list slouží jako „otvírák“ tématu. Při vyhodnocení PL bylo pro studenty důležité odlišit „běžný“ konflikt od domácího násilí. Důležité bylo zdůraznit, že DN není vůbec omezeno na sociálně slabé vrstvy, ale týká se mnohdy těch „vyšších“ vrstev. Následovala projekce, před kterou jsem jen vypíchl citlivé (animované) zpracování a fakt, že hlasy patří reálným ženám, které byly ochotné o svém traumatu mluvit. Film studenty určitě velmi oslovil, sledovali ho tiše a pozorně. Reflexe jedním slovem potom dokázala uvolnit napětí, ventilovat emoce a rozproudřit debatu. Postupovali jsme pomocí metody I.N.S.E.R.T. Velice překvapivé pro ně bylo, jak rozšířené domácí násilí je, a také jak obtížné je ho leckdy rozpoznat (oběti to skrývají). Další diskutované (a pro ně zajímavé) téma bylo, že se může DN postupně vyvinout třeba po několika letech relativně šťastného manželství. Věřím, že film naprosto splnil tu roli, že si studenti dokázali představit složitost toho fenoménu. Sdíleli jsme snad všechna důležitá témata, dokázali vyjádřit emoce, padly i osobní zkušenosti s DN (nikoli ve vlastní rodině, ale u známých) – časově vše vyšlo tak akorát. Výborná aktivita!

Jiří Kleker, Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb, Litoměřice

Studentům aktivita nečinila žádný problém, při společném procházení odpovědí padaly i odlišné názory na celou věc, což mělo za následek živou diskuzi. Studenti na sebe pak různě reagovali a vzniklo zajímavé sdílení postřehů. Nejvíce času jsme strávili nad diskuzí ohledně problematiky toho, proč má násilník potřebu oběti ubližovat a dovést to až do absolutního extrému, kdy chce svou oběť zabít. Hodně minut jsme pak strávili i nad diskuzí zkušenosti, jež byla zmíněná jednou ze studentek. Ta se týkala podobné modelové situace, jež byla uvedena ve filmu. Jádro této diskuze se týkalo problému, proč žena někdy nechce tak dlouho od násilníka odejít. V závěru diskuze jsme se věnovali prevenci a pomoci obětem domácího násilí. Na celou aktivitu jsme si vyhradili dvě vyučovací hodiny. O celý problém byl mezi studenty (hlavně mezi studentkami) poměrně velký zájem. Doporučení kolegům: před promítáním si pořádně projít celou metodiku, výhodou může být i seznámení se s legislativou v ČR, protože pár otázek při diskuzích směřovalo i tímto směrem. Výhodou je určitě i znalost statistik tohoto problému. Jinak se nám opět s kolegou potvrdilo, že je nejlepší se co nejvíce upozadit, a dát co největší prostor v diskuzi studentům a nechat je volně reagovat na své názory.

Jan Pašek a Michal Pavla, Střední odborná škola pro administrativu Evropské unie, Praha 9, Lipí 1911

NEDOVOLTE, ABY SE TO STALO

PRACOVNÍ LIST

Přečtěte si zde výroky o domácím násilí a rozhodněte, za jsou pravdivé či ne. K pravdivým výroky napíšte "P" a k nepravdivým "L".

1. Věta: „Jsi ubožačka, která nic pořádně neumí,“ je projevem domácího násilí.
2. Víš-li o probíhajícím domácím násilím v mém okolí, je lepší nechat danou rodinu, ať si své problémy vyřeší sama.
3. Hádky partnerů je projevem domácího násilí.
4. Vyhrožování a zastrašování není znakem domácího násilí.
5. Opustit partnera je nutné hned po prvním napadení.
6. Jedním z projevů domácího násilí je také snaha převzít naprostou kontrolu nad tím, co partner dělá.
7. Domácí násilí se objevuje pouze mezi partnery s nižším než středoškolským vzděláním.
8. Oběťmi domácího násilí jsou také děti a starší lidé.
9. Dojde-li k domácímu násilí, je chyba často také na straně oběti (může si za to částečně sama).
10. Týrání osoby žijící ve společné domácnosti je trestný čin.
11. Někteřou z forem domácího násilí zažívají ve svém životě čtyři z deseti žen.

NEDOVOLTE, ABY SE TO STALO

NÁPOVĚDA PRO UČITELE

Správné odpovědi:

---

1. Věta: „Jsi ubožačka, která nic pořádně neumí,“ je projevem domácího násilí. **P**
2. Vím-li o probíhajícím domácím násilím v mém okolí, je lepší nechat danou rodinu, ať si své problémy vyřeší sama. **L**
3. Hádka partnerů je projevem domácího násilí. **L**
4. Vyhrožování a zastrasování není znakem domácího násilí. **L**
5. Opustit partnera je nutné hned po prvním napadení. **P**
6. Jedním z projevů domácího násilí je také snaha převzít naprostou kontrolu nad tím, co partner dělá. **P**
7. Domácí násilí se objevuje pouze mezi partnery s nižším než středoškolským vzděláním. **L**
8. Oběťmi domácího násilí jsou také děti a starší lidé. **P**
9. Dojde-li k domácímu násilí, je chyba často také na straně oběti (může si za to částečně sama). **L**
10. Týrání osoby žijící ve společné domácnosti je trestný čin. **P**
11. Některou z forem domácího násilí zažívají ve svém životě čtyři z deseti žen. **P**